

Žilinská univerzita v Žiline
Univerzita tretieho veku

Téma ročníkové práce

Od prvohor po čtvrtohory.

Vypracoval : Jan Strakoš

Vzdělávací program : Sběratelství

Ak.rok : 2021/2022

Semestr : 2

Ročník : I.

Od prvohor po čtvrtohory .

Argentina, prehistorická fauna – r.2001

Ilustrátor Carlos Polio.

Obsah ročníkové práce :

1. Úvod (stručný popis obsahu práce).
2. Hlavní obsah.
 - 2a. Vznik života na zemi, možnosti vědeckého výzkumu.
 - 2b. Rozdělení a pojmenování jednotlivých vývojových etap Země.
 - 2c. Možnosti archivace, výstav a prezentování výsledků výzkumu, zakladatelé paleontologie a mineralogie.
 - 2d. Spojení výsledků výzkumů s uměleckým zpracováním a rekonstrukcí nalezených objektů.
 - 2e. Hlavní představitelé našeho paleoartu, ukázky prací.
3. Popisy jednotlivých vývojových období a filatelistické ukázky hlavních skupin živočichů daného období.
4. Několik příloh a dalších ukázek z daného tématu, které nebyly přímo použity pro dokumentaci. Především ukázky ze skupiny tzv. nežádoucích vydání.
5. To nejdůležitější o mé ročníkové práci. Co je již zpracováno, rozpracováno a plánované výhledy do budoucna.
6. Seznam použité literatury.

1. Úvod.

Předem bych si dovolil pár slov na úvod. Témata jako vznik a vývoj Země, příroda fauna i flóra, tajemství vesmíru a další, jsou jistě velmi atraktivní a mezi sběrateli asi nejoblíbenější. Taky já, i když mám vystudovanou vakuovou elektrotechniku, se přírodou a jejími tajemstvími a záhadami zabývám již od svých dětských let. Celý život se věnuji ochraně přírody, tématům z oblasti hmyzu, motýlů a brouků, ptákům a to hlavně papouškům a drobným astrildům a mnoha dalším tématickým okruhům.

Desítky let jsem byl taky aktivním chovatelem okrasného ptactva, ještěřů a obojživelníků. Poněvadž je zřejmé, že mé zájmy jsou velmi široké, měl jsem velký problém s výběrem tématu k této práci.

A teď tyto své zájmy propojím s filatelií, které se věnuji již taky 70 let a sběratelského materiálu mám ze všech jmenovaných oborů taky spousty. Nakonec to rozhodla malá vnučka, která našla velkou oblibu v dinosaurech a v dalších pravěkých tvorech a rostlinách.

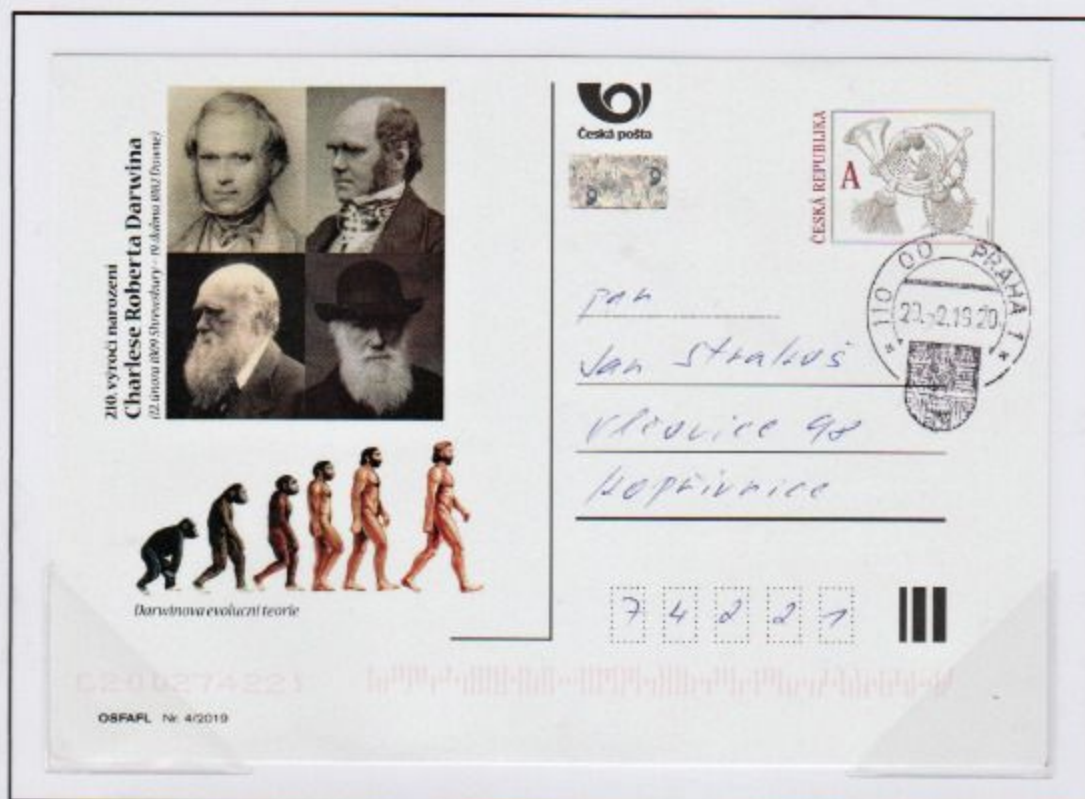
Malá ukázka pravěkých živočichů z oblasti Austrálie.

Z počátku práce jsem se domníval, že nebude problém tuto tématickou oblast nějakým způsobem prezentovat a to s ohledem na velké množství známek s touto tematikou, které vycházejí v podstatě ve všech zemích světa. Ano, známek je dost, ale celistvosti, pohlednice a další sběratelské materiály jsou k dispozici jen ve velmi omezeném počtu. Je třeba taky zohlednit fakt, že ne všechny vydané známky jsou vhodné k umístění do exponátu. V mnoha případech se jedná o tzv. nevyžádaná, nebo nepatřičná vydání a jen málo z nich je možné použít.

Na tomto místě bych se ještě zmínil o zakladateli evoluční teorie a to o vynikajícím vědci, zoologovi a cestovateli

Charlesu Robertu Darwinovi.

Na základě jeho evoluční teorie bylo napsáno mnoho knih a pojednání o vývoji druhů. Dnes se ale zdá, že tato teorie již v některých případech nevyhovuje.

CDV/2019 vydané k 210.výročí jeho narození.

2. Hlavní obsah .

2a. Vznik života na zemi, možnosti vědeckého výzkumu.

Teorii o vzniku Země a života na Zemi je mnoho a postupem času, s novými objevy a důkazy, se stále upřesňují a vznikají nové. Není ale úkolem tohoto exponátu je podrobně rozebírat a hodnotit. Na to by nestačila celá kniha.

A tak si jen uvedeme, že naše planeta byla v době vzniku plynná a teprve postupem času její povrch ztuhl (asi před 4,5 miliardami let). Od této doby pak začíná geologická historie Země. Celý proces vzniku naší Země je pěkně a srozumitelně popsán v krásné knize nazvané „Kniha o pravěku“ autora Zdeňka V.Špinara, kterou ilustroval náš přední malíř paleoartu Z.Burian.

Celý vývoj Země a celé Sluneční soustavy trval několik miliard let.

Vědci stále zkoumají pomocí speciálních dalekohledů různé vesmírná tělesa, mlhoviny, asteroidy a z nových poznatků se snaží upřesňovat naše dosavadní poznatky. K výzkumu patří pochopitelně taky vědy jako jsou geologie, zoologie, mineralogie, vědecké rekonstrukce různých objektů, rostlin, zvířat a mnoho dalších.

Hlavní část našich znalostí pochází z vykopávek a ze studia geologie. Jsou objevovány a to po celém světě, různé skamenělé otisky starých rostlin, živočichů, kostí atd. Pomocí různých metod se pak určuje jejich stáří (např. Uhlíková metoda), z nalezených kostí se provádějí složité rekonstrukce celých živočichů a ve spolupráci s umělci, restaurátory, malíři a dalšími vědci z různých oborů pak vznikají vyobrazení zvířat a rostlin, tak jak je známe z vědecké a populární literatury.

Veškeré nalezené artefakty se uchovávají v různých státních a oblastních muzeích, v univerzitních sbírkách a mnoho je jich pochopitelně i ve sbírkách soukromých.

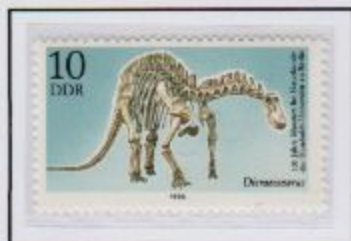
V České republice jsou hlavní sbírky o historii Země uloženy v paleontologickém oddělení Národního muzea, mnoho je jich v muzeu Brno a v Praze vzniklo před několika lety „Chlupáčovo muzeum historie Země“.

Najdete v něm obrovské množství vykopávek, rekonstrukcí živočichů a rostlin, maleb a dalších zajímavých objektů.

K 10.výročí založení muzea vydala odborná sekce Fauna-Flora při SČF

CDV s přitiskem č. 2-2019

Ukázka rekonstrukcí z Muzea v Berlíně – DDR č.3324/26.

Humboldtova univerzita a
„Muzeum přírodní historie“ – paleontologie.

Humboldtova univerzita byla založena na podnět Wilhelma von Humboldta v roce 1809 a již v následujícím roce, tj. 1810, do ní nastoupili první studenti.

Kromě vyučování tradičních oborů, jako je přírodopis, právo, filozofie, dějepis, teologie a lékařství, se zde velmi rychle zavedly i mnohé moderní obory.

Výzkum historie přírody, veterinární lékařství a další. Vděčila za to zejména podpoře bratra svého zakladatele, přírodovědce Alexandra von Humboldta.

Univerzitní přírodopisná sbírka vznikla v době založení univerzity. Do roku 1889 se natolik rozrostla, že potřebovala novou budovu. Tak se zrodilo berlínské Muzeum přírodní historie.

Wilhelm von Humboldt

1767 – 1835

Humboldtova univerzita

Založena 1810

Alex.von Humboldt

1769 - 1859

150 let Humboldtovy univerzity.

Humboldtova univerzita a
„Muzeum přírodní historie“ – paleontologie.

Ke 150.výročí vzniku „Muzea přírodní historie v Berlíně“ vydala německá pošta
sérii známek s námětem různých fosilních otisků a skamenělin.

Kat.Michel č.1822 – 1827.

Lebachia speciosa

Sphenopteris hollandica

Pterodactylus kochi

Botryopteris

Archaeopteryx lithographica

Odontopleura ovata

U této příležitosti byla taky v muzeu uspořádána speciální výstava s námětem
paleontologie, kde mimo archeologických nálezů byly prezentovány
rekonstrukce prehistorických tvorů a rostlin a taky malby.

A ČESKÁ REPUBLIKA

B ČESKÁ REPUBLIKA

Z ČESKÁ REPUBLIKA

E ČESKÁ REPUBLIKA

E ČESKÁ REPUBLIKA

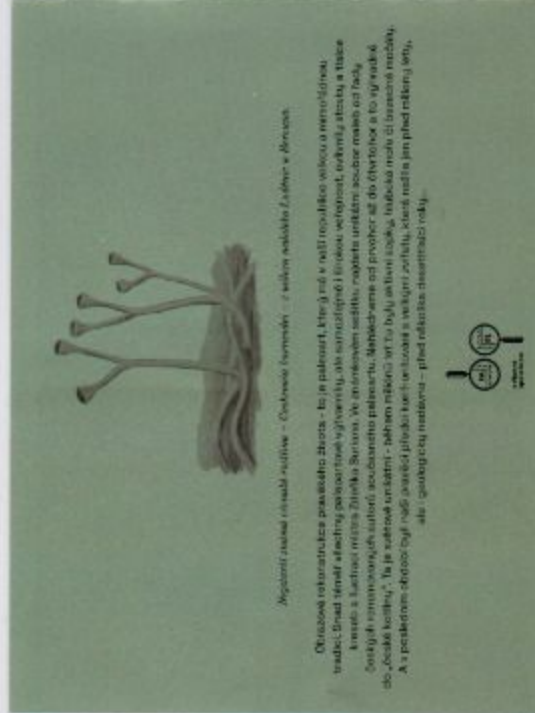
Z ČESKÁ REPUBLIKA

A ČESKÁ REPUBLIKA

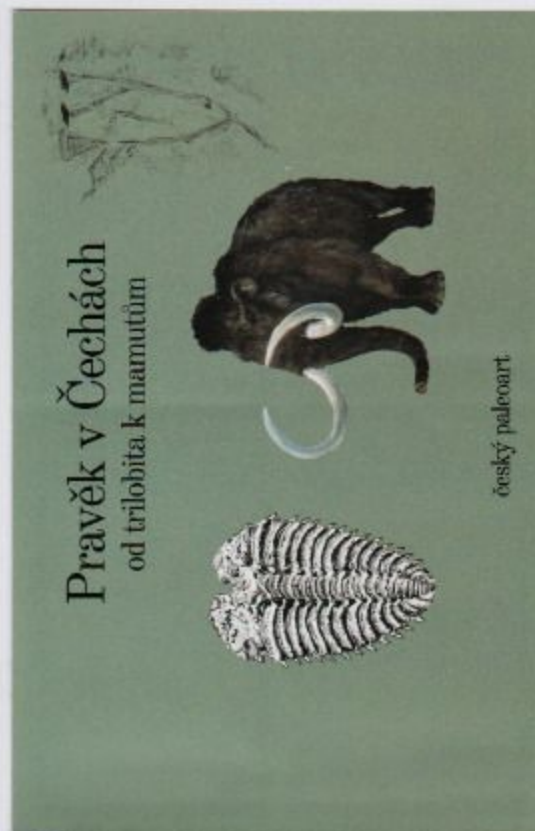

B ČESKÁ REPUBLIKA

Vlastní známka:
PRAVĚK V ČECHÁCH
www.ceskaposta.cz

VZ ZS 0132

Pravěk v Čechách
od trilobita k mamutům

český paleoart

Odborná sekce FAUNA-FLORA při SČF vydala ještě v rámci VZ ZS

Pravěk v Čechách, sadu příl. obálek k jarnímu Sběrateli-2022 a taky několik příležitostných pamětních listů. Obálky jsou opatřeny příl.razítkem s datem 25.3.2022

Pamětní list Prvohory s podpisem autora V.Rimbaly.

Dicranurus monstrosus

Odborná sekce FAUNA-FLORA při SČF vydala ještě v rámci VZ ZS

Pravěk v Čechách, sadu příl. obálek k jarnímu Sběrateli-2022 a taky několik příležitostných pamětních listů. Obálky jsou opatřeny příl.razítkem s datem 25.3.2022

Pamětní list Prvohory s podpisem autora V.Rimbaly.

Microbrachis pelikani

Pravěk v Čechách – Příl. obálky k jarnímu Sběrateli-2022.

Prvohory

Retinodonta
zachoval dobře
celou, již bezkostí

Vydáno u příležitosti jarního Sběratelce 2022

OSEAFIL E-mail: oseafil@seznam.cz

ČESKÁ REPUBLIKA

Prvohory

Karbonský prales
malba: Vladimír Rimbala

Vydáno u příležitosti jarního Sběratelce 2022

OSEAFIL E-mail: oseafil@seznam.cz

ČESKÁ REPUBLIKA

Pravěk v Čechách – Příl. obálky k jarnímu Sběrateli-2022.

Druháohory

Štrambercké moře
malba: Jiří Svoboda

Vydáno u příležitosti jarního Sběratelce 2022

OSIAFL E-mail: osiafl@osiafl.cz

Druháohory

Orodoromastix
malba: Arnošt Hamil

Vydáno u příležitosti jarního Sběratelce 2022

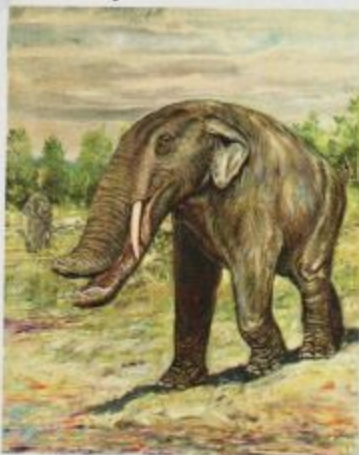

OSIAFL E-mail: osiafl@osiafl.cz

Pravěk v Čechách – Příl. obálky k jarnímu Sběrateli-2022.

Třetihory

Plaschke
malba: Amadej Haniak

Vydáno s přílohou k jarnímu Sběrateli-2022

OSHAU. 1. ročník odlišnosti

ČESKÁ REPUBLIKA

Čtvrtohory

Dobrovinský ze Sibíře, malba: Amadej Haniak

Vydáno s přílohou k jarnímu Sběrateli-2022

OSHAU. 1. ročník odlišnosti

ČESKÁ REPUBLIKA

Austrálie – malíř PETER TRUSLER.

Peter Trusler (narozen 1954) je jedním z nejznámějších australských umělců, vědců, spisovatelů a publicistů, známých svými díly v oblasti umění kresby, rekonstrukce vyhynulých organismů a studia divoké zvěře a také prehistorické fauny.

Z pohledu filatelisty je velmi zajímavý fakt, že kromě této bohaté umělecké a vědecké činnosti, můžeme jeho díla najít i na australských známkách a dalších filatelistických produktech.

Mnoho maleb, knih i rekonstrukcí zvířat se také objevilo na vědeckých výstavách, včetně expozic v Melbourne Museum a na výstavě „Wildlife of Gondwana“ v Monash Science Center v Melbourne v Austrálii.

Jeho jméno se objevuje i v latinském názvu vyhynulého monotrema *Teinolophos trusleri*, které bylo objeveno v prosinci 2000.

Australia Post.

Prvé vydání známek s jeho malbami vyšlo u poštovní správy Austrálie v roce 1993. Dle kat. Michel jde o čísla známek 1370/75 a dále o aršík č.15. Aršík byl vydán i se zlatým přitiskem k výstavě „Bangkong 93“.

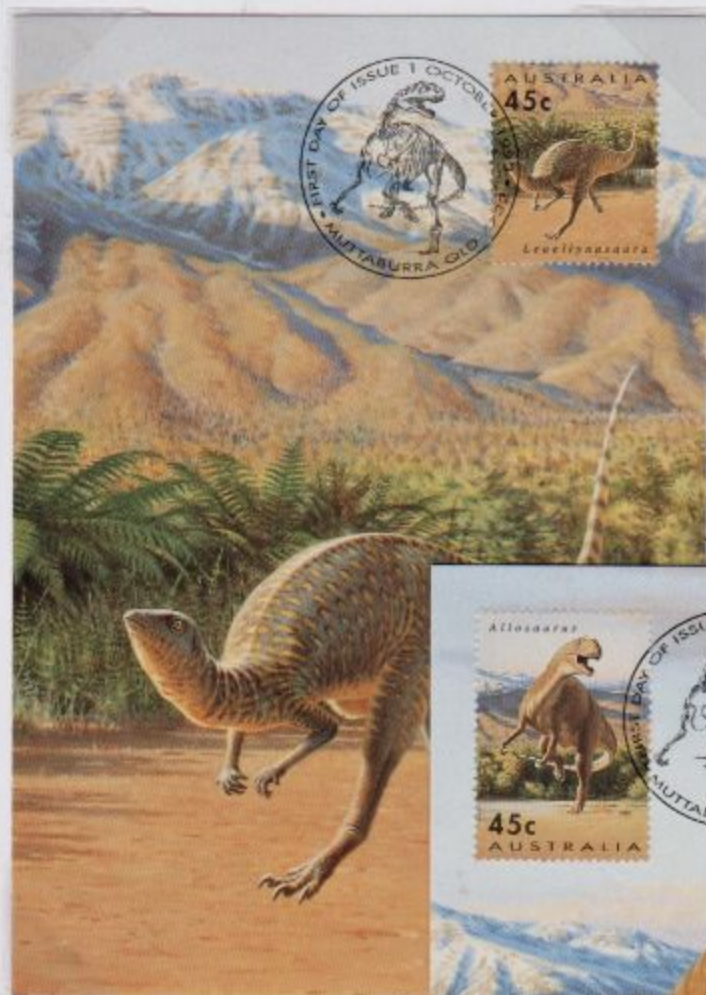

Aršík č.15 – 6 známek ukazuje v podstatě průřez dinosauří érou.

Z prvohor až do čtvrtohor.

Austrálie – malíř PETER TRUSLER.

Série známek č.1370/75 + CM.

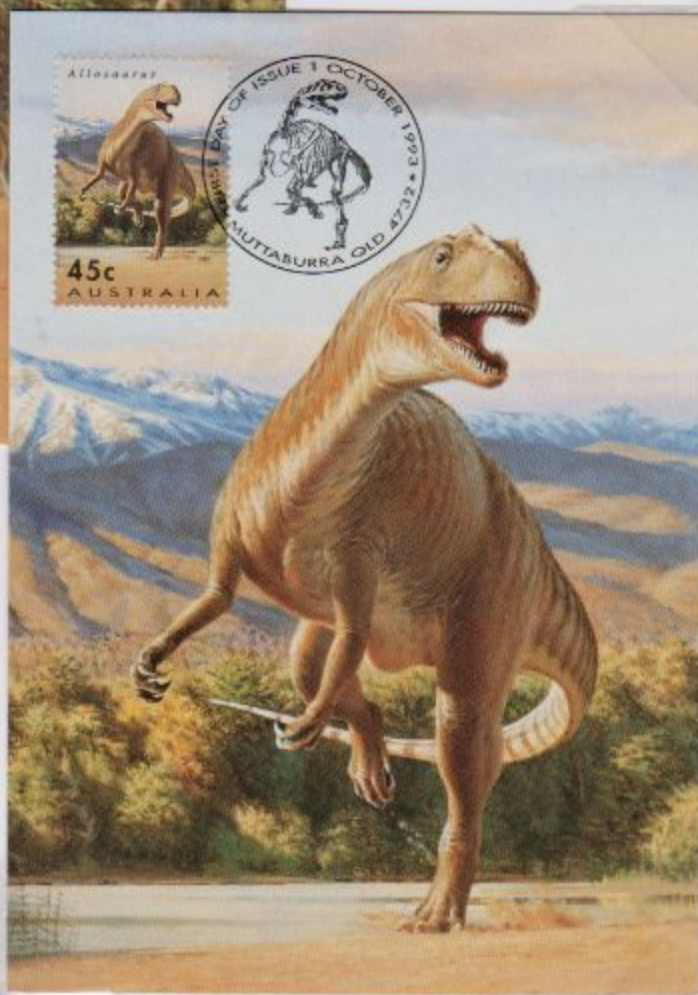

Leaellynasaura

amicographica

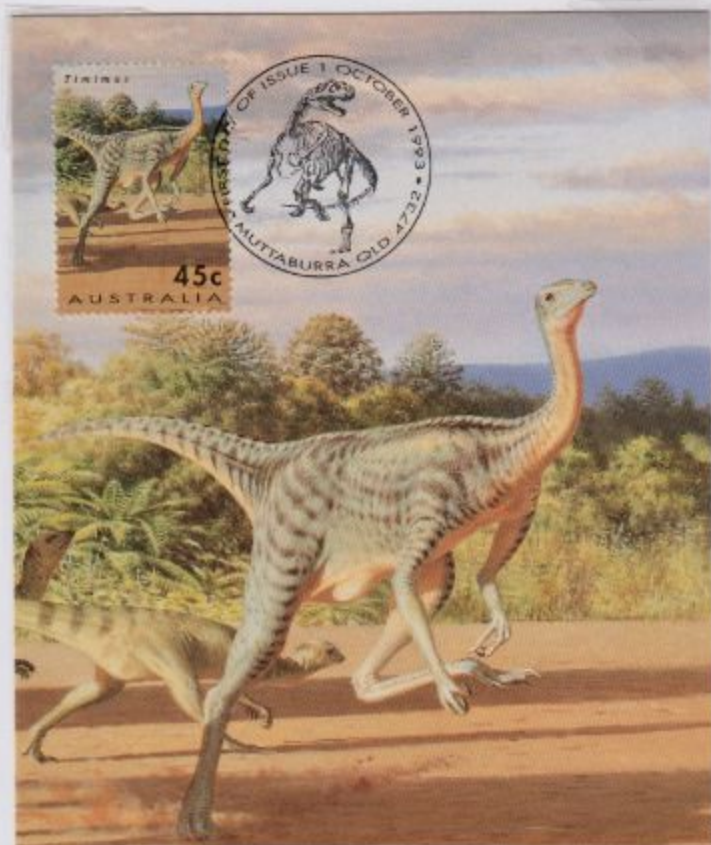
Allosaurus sp.

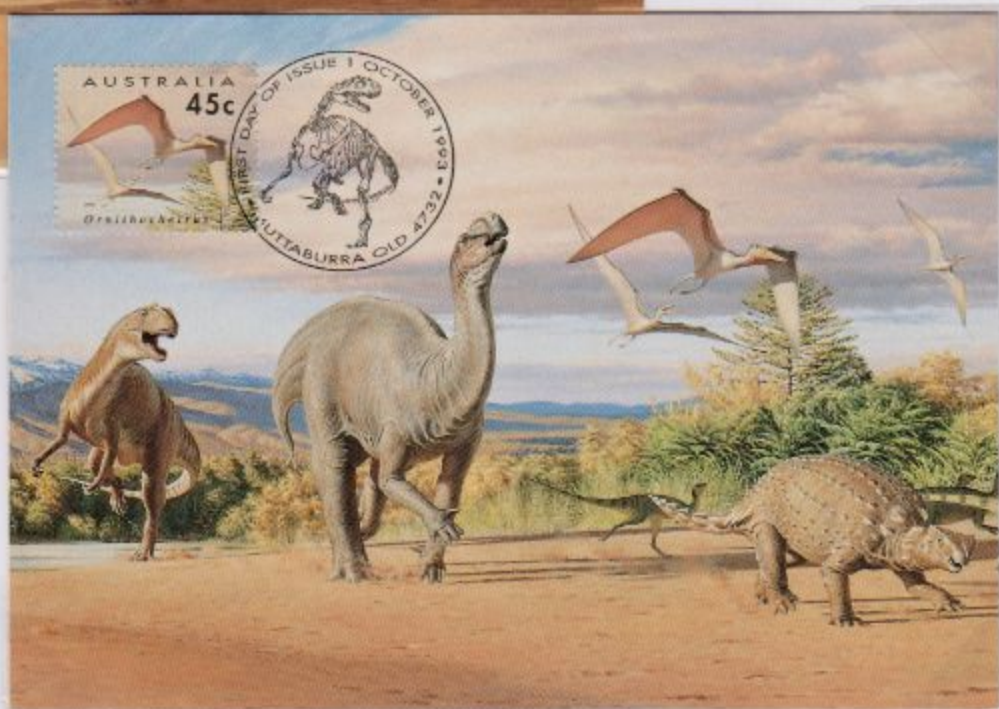
Austrálie – malíř PETER TRUSLER.

Série známek č.1370/75 + CM

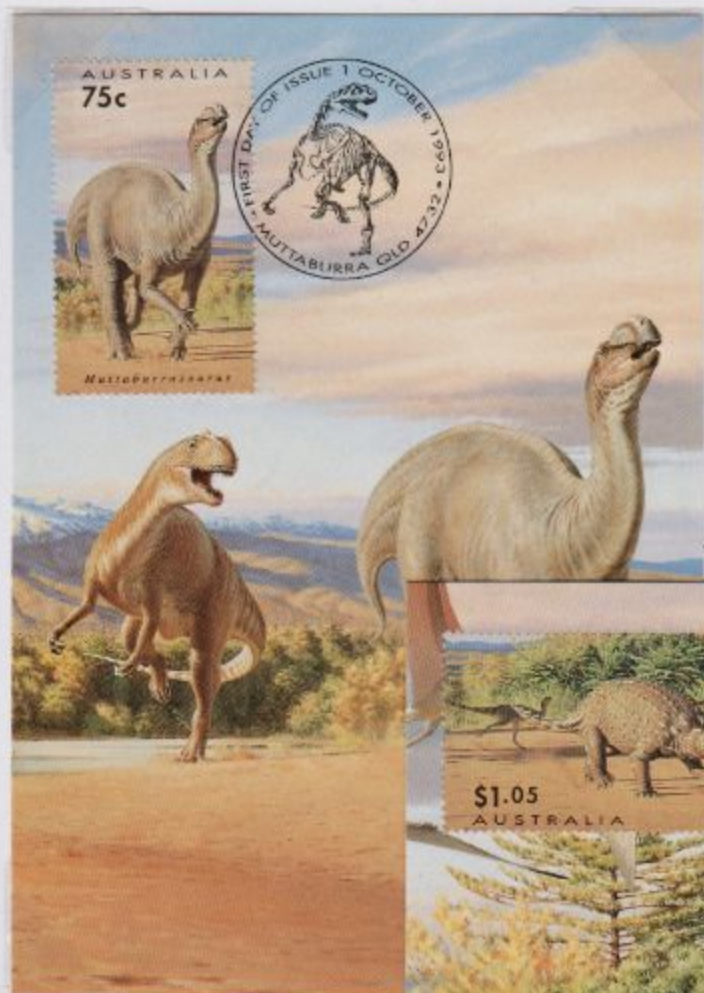
Timimus hermani

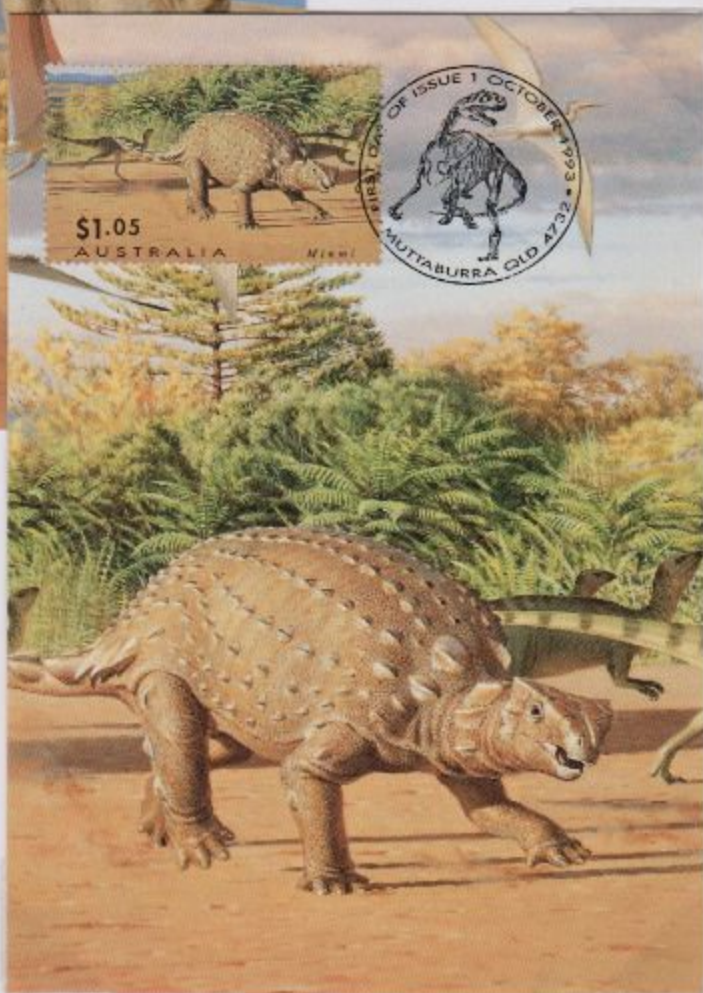
Ornitocheirus sp.

Austrálie – malíř PETER TRUSLER.

Muttaborrasaurus langdoni

Minmi paravertabrata

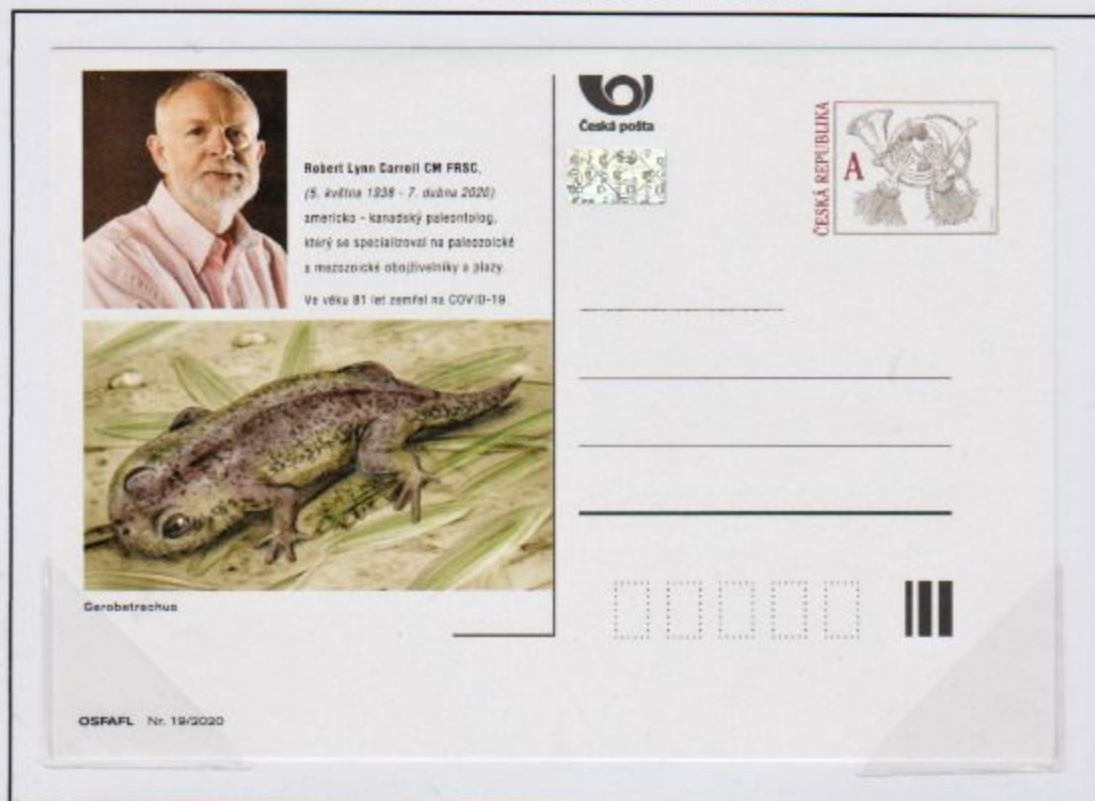

5. Závěr k této mé ročníkové práci.

Celá tato práce (exponát) je naplánována na asi 3 roky. V současné době je sepsán jen hrubý základ, na který se bude postupně nabalovat mnoho dalších informací a ukázek a to hlavně v oddíle „Hlavní obsah“, položky 2b až 2e a v největší a nejobsáhlejší části č.3 – jednotlivé vývojové období a jejich hlavní představitelé a to jak živočichové, tak i rostliny.

Známkového materiálu mám k dispozici velké množství, ale stále hledám celiny, celistvosti, příležitostné tisky a podobně.

Předpokládaný postup celé práce je následující. Do konce tohoto roku, tj.2022, by mělo být hotovo přibližně 60 listů, do poloviny roku 2023 již 100 listů a do května 2024 celkem 160 listů. Což by byl v podstatě exponát na 10 výstavních rámců. Pevně věřím, že budu schopen tuto práci dokončit. Vlastně ne práci, ale zábavu a při jejím vytváření si jistě taky rozšířím své dosavadní znalosti z této oblasti.

6. Seznam použité literatury.

1. Velcí dinosauři – nakladatelství Svojtka r.2011, překlad z angličtiny.
2. Kniha o pravěku, autor Z.V.Špinar, ilustrace Z.Burian, r.1983
3. Info články z Wikipedie, průběžné studium
4. Informace o vydávání materiálů z OsFaFl z let 2019 – 2022, zdroj- mé vlastní web.stránky
5. Filatelistické katalogy fy MICHEL – svět.

6.1. Paleontologické oddělení muzea Berlín – r.1990 – rekonstrukce.